

Til § 16

Bestemmelsen om adgangen til at fremkomme med tilkendegivelser om, hvem der skal have forældremyndigheden, hvis forældremyndighedsindehaveren dør, er uændret, bortset fra at 2. pkt. er udeladt. Der henvises herved til lovforslagets § 4, hvorefter afgørelsen også i denne situation skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet. Det fremgår med tilstrækkelig tydelighed af 1. pkt. med anvendelsen af ordene "tilkendegive" og "bør", at der er tale om en vejledende henstilling. Af de grunde, der er beskrevet ovenfor om lovudkastets § 15, er det fundet nødvendigt at bevare det hidtidige 3. pkt. om den længstlevende forælders fortrinsstilling.

Til kapitel 3

Barnets bopæl og varsling

I dette kapitel foreslås regler om, at retten kan bestemme, hos hvem af forældrene barnet skal bo, hvis forældrene har fælles forældremyndighed. Samtidig kan retten tage stilling til, om et barn kan bo hos en forælder i udlandet. Desuden foreslås det, at en forælder, der ønsker at ændre sin eller barnets bopæl, skal varsle den anden forælder herom senest 6 uger før flytningen.

Til § 17

Der foreslås, at retten kan bestemme, hos hvem af forældrene barnet skal bo, hvis forældrene har fælles forældremyndighed.

Reglen i *stk. 1* har nær sammenhæng med indførelsen af adgangen i lovforslagets §§ 11 og 14, *stk. 1*, til ved dom at træffe afgørelse om fælles forældremyndighed, selv om forældrene ikke er enige herom. I forbindelse med en sådan dom vil det i de fleste tilfælde være nødvendigt at træffe afgørelse om, hvor barnet skal bo. Den af forældrene, der ønsker en ændring af forholdet, vil da normalt nedlægge påstand om at få forældremyndigheden alene, og subsidiært om fælles forældremyndighed samt at barnet skal bo hos vedkommende.

Forudsætningen for, at der kan træffes afgørelse om barnets bopæl, er, at der er fælles forældremyndighed. Det kan ikke bestemmes, at barnet skal bo hos en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden. Det kan også tænkes, at forældre er enige om fælles forældremyndighed, men alene ønsker det væsentlige tvistsspørgsmål om barnets bopæl afgjort ved en dom, så der kun nedlægges påstand om bopælen. Anmoder en ugift far, der ikke har del i forældremyndigheden, om overførsel af forældremyndigheden efter § 14, *stk. 1*, og er der en subsidiær påstand om fælles forældre-

myndighed, er det nærliggende med en supplerende påstand om barnets bopæl.

Afgørelsen om barnets bopæl skal træffes efter, hvad der er bedst for barnet, jf. lovforslagets § 4. Afgørelsen afhænger således af en konkret og individuel vurdering af barnets forhold og de øvrige momenter i sagen. Der kan bl.a. lægges vægt på barnets tilknytning til forældrene, forældrenes personlige egenskaber og på hvordan barnet vil reagere ved eventuelt at skulle skifte institution, skole mv. som følge af en flytning.

I tilfælde, hvor den ene forælder eller den hidtidige bopælsforælder uden rimelig grund har hindret den anden forælders kontakt til barnet, er der behov for, at retten anlægger et fremtidsorienteret perspektiv ved vurderingen af, hvad der er bedst for barnet, således at det indgår i vurderingen med betydelig vægt, i hvor stort et omfang barnet belastes af bopælsforælderen adfærd, samt hvem af forældrene, der fremover må anses for bedst egnet til at samarbejde omkring barnet i det daglige og sikre barnets kontakt til den anden forælder. Der henvises til pkt. 4.10.2. og 4.10.3. om samværschikane i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at retten kan træffe afgørelse om, at barnets bopæl kan være hos en forælder, der har eller ønsker at have bopæl i udlandet eller i Grønland eller på Færøerne, jf. 2. *pkt.* Dette kan være nødvendigt, hvis den ene af forældrene under sagen om forældremyndighed og barnets bopæl oplyser, at den pågældende ønsker at flytte til udlandet, og samtidig anmoder om, at barnet kan have bopæl der. Hvis retten finder, at det vil være bedst for barnet at have bopæl hos den forælder, der ønsker at flytte til udlandet, jf. lovforslagets § 4, kan retten træffe afgørelse om, at barnet kan have bopæl hos den pågældende forælder i udlandet. Afgørelsen kan alene gå ud på, at barnet kan tage bopæl i et bestemt land, således at retten ved vurderingen af, om bopæl hos den pågældende forælder vil være bedst for barnet, kan tage højde for den anden forældremyndighedsindehavers mulighed for at varetage ansvaret og omsorgen for barnet og opretholde kontakten til barnet, hvis barnet skal bo i det pågældende land. En uenighed om, hvorvidt barnets bopæl kan være i udlandet, er således i sig selv ikke tilstrækkeligt til, at den fælles forældremyndighed skal ophæves. Om ophævelse af den fælles forældremyndighed henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 11.

Efter bestemmelsens *stk. 2* kan en bopælsafgørelse ændres særskilt. Ændringer i barnet eller forældrenes forhold kan føre til, at den ene af forældrene ønsker barnets bopæl ændret.